

Az ifjúságsegítő képzés interprofesszionális fejlesztése
TÁMOP-5.4.4-09/2-C-2009-0002

TÁRSADALMI SOKFÉLESEG ÉS INTERKULTURALITÁS

Tantervi egység

A kurzus címe: Társadalmi sokféleség és interkulturalitás A kurzus címe angolul: Social Diversity and Interculturalism		
A szakfelelős neve Mészáros György Csereklye Erzsébet Bogdán Péter	Ifjúságsegítő szak	A kurzus típusa szeminárium
Előfeltételek: -	Az értékelés módja gyakorlati jegy	Kontaktóraszám: 30 óra
Az oktatás nyelve: magyar		Ajánlott félév: 2

Sajátos oktatásszervezési körülmények: Heti rendszerességgel két órás blokkok.

A kurzus célja:

- A hallgatók érzékenyítése a sokféleség, a kulturális másság, a multikulturalitás, az interkulturalitás, az igazságosság témaköreiben
- Az egyenlőtlenségekre, hatalmi dimenziókra, diszkriminációra reflektálás elősegítése
- A saját identitására való reflektáláson keresztül a hallgató lássa át a sokféle és változó identitások lehetőségét: a többségi és kisebbségi identitás alakulását és jellemzőit
- A kulturális relativitás szemléletének kialakítása
- A diszkrimináció ellen cselekvő állampolgári attitűd elősegítése
- A multi- és interkulturalitás főbb nemzetközi irányainak megismerése
- A magyarországi kisebbségek helyzetének ismerete, különös tekintettel a cigányságra
- interkulturális kompetenciák fejlesztése: megismerés, megértés, közös cselekvés, együttműködés stb.

Tanulási eredmények, megszerezhető kompetenciák

Ismerje meg

a multi- és interkulturalitás főbb irányzatait (nemzetközi kitekintés)
legyenek adekvát ismeretei a magyarországi kisebbségi csoportok helyzetéről,
különös tekintettel a cigányok helyzetére)
a kultúra különböző értelmezéseit és a kulturális relativitás fogalmát
a rasszizmus értelmezéseit

Legyen képes:

tájékozódni a diverz, sokféle ifjúsági környezetben
az értéksokféleség (-diverzitás) felismerésére
interkulturális kommunikációra és együttműködésre
felismerni a társadalmi egyenlőtlenségeket és az elnyomást

Köteleződjön el:

az érzékenység kialakítása/növelése mellett a sokféleség, a kulturális másság, az interkulturalitás, és a társadalmi igazságosság kérdéseiben

a saját és a többségi és kisebbségi identitásokra való reflektálás szükségessége mellett
a cselekvő polgári attitűd kialakítása mellett, elsősorban a diszkriminációhoz kapcsolódóan

A kurzus tartalma, témakörei

1. Az emberi megismerés sajátosságai (sztereotípiák, előítéletek stb.)
2. Identitásformálódás (a többségi és kisebbségi identitás)
3. Kultúra fogalma és szerepe az identitás formálódásában
4. Kultúrák sokfélesége, kulturális relativitás
5. A társadalmi egyenlőtlenségek és elnyomás formái (diszkrimináció, hatalom, hierarchia, rasszizmus, szexizmus stb.)
6. Multikulturalitás és Interkulturalitás
megközelítések, történet, jelen (konzervatív, liberális, kritikai multikulturalizmus)
7. Populáris kultúra, ifjúsági kultúra, ifjúsági szubkultúrák
8. Kisebbségi csoportok Magyarországon
9. Interkulturális kezdeményezések , elsősorban a cigány fiatalokhoz kapcsolódóan
10. Interkulturális kompetenciák

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Saját élményű gyakorlatok

Kooperatív feladatok

Egyéni: gyűjtés, összeállítás, előadás

Páros feladatok

Kisebbségi projektek a kurzus keretében

(filmkészítés, kiadványkészítés stb.)

Drámapedagógiai gyakorlatok

Követelmények, értékelés

A hallgatók készítsenek *portfóliót*, amiben bemutatják, hogyan alakult a kurzus során a gondolkodásuk és hozzáállásuk a társadalmi sokféleséghez és az interkulturalitáshoz kapcsolódóan, valamint számot adnak a megszerzett kompetenciákról. Minden hallgató beszélje meg az oktatójával, hogy a fenti kompetenciák fejlődését milyen egyéni feladatokon keresztül fogja bemutatni.

A portfólió kötelező részei:

Órai feladatok jegyzetei és az órai feladatokhoz kapcsolódó reflexiók (válogatva, kompetenciákhoz kapcsolva)

Esszé a kurzus valamelyik résztémájához kapcsolódóan (választás szerint)

Valamilyen antidiszkriminációért cselekvő szervezet bemutatása (összeköthető az intézménylátogatással)

Félév végi reflexió

További ajánlások a lehetséges feladatokra vonatkozóan:

Reflexiók az egyes altémákhoz (egy részükhöz) kapcsolódóan

Interjú készítése valamilyen kisebbség tagjával

Internetes kutatás interkulturalitáshoz valamilyen módon kapcsolódó ifjúsági szervezetekről

Intézménylátogatás (naplózás) /pl.: Esélyek Háza, ifjúsági szervezet, ifjúsági központ, iskola/

Terepmunka utcai szociális munkásokkal együtt (naplózás)

Valamilyen terepen (résztevő) megfigyelés (naplózás) /pl.: menekülttábor, ifjúsági szórakozóhely, cigánytelep stb./

Programszervezésbe bekapcsolódás (reflexióval)

Program tervezése (sokféleséghez, interkulturalitáshoz kapcsolódóan)

A feladatokat úgy kell az oktató segítségével kiválasztania a hallgatónak, hogy általuk a felsorolt kompetenciákban való fejlődéséről számot tudjon adni a hallgató, és lehetőleg több témát érintsenek. Minimum 5 maximum 8 elemet (feladatot) ajánlott elhelyezni egy portfólióba a félév végi reflexión kívül.

Kötelező irodalom:

Mészáros György – Bogdán Péter – Csereky Erzsébet (2012): Társadalmi sokféleség, interkulturalitás. „Az ifjúságsegítés rangjáért” sorozat, 8. kötet, Kecskemét, ISBN 978-615-5192-12-8

Boreczky Ágnes (2000): *Kultúraazonos pedagógia*. Új Pedagógiai Szemle, 7-8. sz., pp. 81-92

Feischmidt M. (szerk.)(1997): *Multikulturalizmus*. Osiris – Láthatatlan Kollégium, Budapest

Torgyik Judit – Karlovitz János Tibor (2006): *Multikulturális nevelés*. Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár

Mészáros György – Bogdán Péter – Csereky Erzsébet (2011): Társadalmi sokféleség és interkulturalitás (tankönyv jelen projekt fejlesztésében)

Ajánlott irodalom:

Bernáth Gábor - Messing Vera (1998): "vágóképként, csak némában" Romák a magyarországi médiában. Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal.

Bogdán Péter (2006): "Nem a vesztesek a felelősek". In: Fleck Gábor – Szuhay Péter, A Roma Kultúra Virtuális Háza (Multimediális DVD-ROM).

Brander, P. (2004): *KOMPASZ. Kézikönyv a fiatalok emberi jogi képzéséhez*. Mobilitas, Budapest

Csepeli György – Örkény Antal – Székelyi Mária (szerk.): *Kisebbségsszociológia*. Minoritas Könyvek, Kisebbségsszociológia

Deszpot Gabriella – Diósi Ágnes (2004, szerk.): *Fejéről a talpára*. Fővárosi Tegyesz-Önkonet: Budapest.

Forray R. Katalin – Hegedűs T. András (2003): *Cigányok, iskola, iskolapolitika*. Új Mandátum, Budapest

Forray R. Katalin (2000, szerk.): *Romológia – Ciganológia*. Dialóg Campus Kiadó: Budapest-Pécs.

Fraser, Sir Angus (1996): *A cigányok*. Osiris Kiadó, Budapest.

gyerekek nevelésének egyes kérdései. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 27–42. oldal
JPTE, Pécs

Kemény István – Janky Béla – Lengyel Gabriella (2004): *A magyarországi cigányság 1971 - 2003*. Gondolat Kiadó – MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Budapest.

Kemény István (1999, szerk.): *A cigányok Magyarországon*. Magyar Tudományos Akadémia: Budapest

Kovalcsik Katalin – Csongor Anna – Bódi Zsuzsanna (1996, szerk.): *Tanulmányok a cigányság társadalmi helyzete és kultúrája köréből*. BTF - IFA - MKM: Budapest.

Kozma Tamás (1995): *Etnocentrizmus*. In: Vastagh Zoltán (szerk.) (1995): *Értékátadás és konfliktusok a pedagógiában*.

Mészáros György (2003), *Techno-house szubkultúra és iskolai nevelés*. in: *Iskolakultúra*, 9. 4-64;

Mészáros György (2005), *A "rossza arcúak" szava: a kritikai pedagógia kihívása*, in: *Iskolakultúra*, 4, 84-101.

Mezey Barna – Pomogyi László – Tauber István: *A magyarországi cigánykérdés dokumentumokban. 1422-1985*. Kossuth Könyvkiadó: Budapest, 1986.

Mihály Ildikó (2001): *A multikulturális nevelés a világban*. *Új Pedagógiai Szemle* 2001. ápr. 58–65.

- Prónai Csaba (2004): A felnőtté válás cigány útjai. In: Nahalka István – Torgyik Judit (szerk.): *Megközelítések. Roma*
Tanszék, Budapest
- Torgyik Judit (2005): *Fejezetek a multikulturális nevelésből*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest
- Walker, Jamie (1995): *Feszültségoldás az iskolában. Játékok és gyakorlatok*. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest